

РЕШЕНИЕ

№ 421

гр. София, 25.06.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 9-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на тридесет и първи май през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Светла Станимирова

Членове: Рени Ковачка
Васил Василев

при участието на секретаря Красимира Г. Георгиева
като разгледа докладваното от Светла Станимирова Въззивно търговско дело № 20231001000172 по описа за 2023 година

Производството е образувано по въззивна жалба на ищците в първата инстанция Й. С. Т., И. К. Г. и Н. К. Б. като наследници на *К. Н. Т. - бивш съдружник в дружеството*, чрез пълномощника им адв.В. К. против решение №1471 от 22.12.2022г. на СГС, ТО, VI-18 състав, постановено по т.д. № 1433/ 2022 год. **в отхвърлителната му част, с която са отхвърлени** предявените срещу ответното дружество „СПЕЦИАЛНИ ПОЛИМЕРИ 99“-ООД **частични искове по чл.127, във вр. с чл.125,ал.3 ТЗ над размер на сумата от общо 35 192 лв., по 1/3 на всяка от ищците, възлизаща на сумата от 11 730,67 лв. до претендираната обща сума от 120 000 лева /по 40 000 лева за всяка от тях/,от общо дължимия размер от 798 816 лева**, както и в частта за разноските.

Жалбоподателите излагат доводи за неправилност на решението поради нарушение на материалния закон и необоснованост. Подробни доводи са изложени в жалбата. Твърдят, че фактите, обуславящи правото им на обезщетение са правилно установени. Спорният въпрос бил свързан с установяване стойността на дяловете, които следва да бъдат изплатени на ищците и приложимото изчисление на счетоводния баланс, съгласно което същата следва да бъде определена. Твърди, че по делото са приети основна и допълнителна ССЕ. Според първата, справедливата стойност на процесните дялове възлиза на 798 816 лева, а според втората балансовата стойност на дяловете е 35 192 лева. Твърди, че основният спор коя от двете стойности да се вземе предвид е свързана с обстоятелството, че ответникът се явява

дружество майка за друго дружество, в което са установени налични активи в размер на почти 4 716 000 лева. Вариантът на експертизата, дала по-ниска стойност на дяловете, не е отчела активите на дъщерното предприятие, въпреки, че ответникът е негов мажоритарен собственик. Жалбоподателите считат, че житейски оправдано и изцяло в съответствие с целта на закона е получаването на онази стойност, която в най-голяма степен е истинска и реална, т.е. справедливата. Жалбата е подробно мотивирана. Моли въззивния съд да отмени решението в обжалваната отхвърлителна част и уважи исквете изцяло.

В срока по чл.263 ГПК е постъпил **отговор** от ответника „СПЕЦИАЛНИ ПОЛИМЕРИ 99“-ООД чрез пълномощника му адв.С. З., в който се развиват подробни доводи за неоснователност на въззивната жалба, като напълно се споделят мотивите на съда в обжалваното решение. Претендира разноски за тази инстанция.

Софийският Апелативен съд, като прецени събраните по делото доказателства във връзка с наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт, намира за установено следното:

Воззивната жалба е подадена в законния срок от надлежна страна, срещу подлежащ на обжалване съдебен акт и е процесуално допустима. Разгледана по същество е НЕОСНОВАТЕЛНА поради следното:

Обжалваното решение е правилно и съобразено със закона. Релевантните за спора факти са правилно установени, правните изводи на съда кореспондират с тях и с разпоредбите на материалния закон, както и постоянната съдебна практика на ВКС. Първоинстанционният съд е изложил подробни и убедителни мотиви, които настоящата инстанция изцяло споделя и съобразно дадената процесуална възможност на основание чл.272 ГПК препраща към тях.

От събраните в първата инстанция писмени доказателства се установява следното:

Производството е образувано по искова молба на Й. С. Т., И. К. Г. и Н. Б. в качеството им на законни наследници на К. Н. Т., починал на ****г., който притежавал 21,2% от капитала на ответното дружество „Специални полимери ООД, като притежавал 212 дяла, всеки на стойност 50 лв. Ищците не желаят встъпят като съдружници и са предприели действия за уреждане на имуществени отношения с дружеството. Всяка от трите ищци претендира при квоти по 1/3 всеки паричната равностойност на дружествените дялове, притежавани от наследодателя им съгласно междинен баланс към 31.05.2020г., ведно със законните лихви. С уточняваща молба от 08.12.2021г. са посочили, че претендират суматомно общо 10 600 лв. или всеки по 3 533 лв., а по депозирана от ищците молба за увеличение на исквете в съдебно заседание на 24.06.2022г. е допуснато, че исквете са предявени като частични за сумата от 120 000 лв. общо, при кв

по 1/3 за всеки, или по 40 000 лв. за всяка, от общо дължим размер, възлиза на 798 816 лв.

Ответникът „СПЕЦИАЛНИ ПОЛИМЕРИ 99“ ООД не е оспорвал качеството на ишците като наследници на починалия бивш съдружник К. Т. правото им да претендират неговия дружествен дял, но *оспорва иска само за размера*, като сочи, че ако се претендира номиналната стойност на дяловете не е обоснован. Възражения.

За да уважи частично иска до общия размер от 35 192 лева за трите, съдът е кредитирал допълнителното заключение на ССЕ, в което ВЛ е изчислило общата стойност на дяловете на ишците, изведена от балансовата стойност на активите минус балансовата стойност на пасивите (без записан капитал, резерви и финален резултат) по междинния баланс от 31.05.2020г. Съобразил е и константната съдебна практика на ВКС по реда на чл.290 ГПК, според които решенията /подписани и изброени/, при определяне на равностойността на дружествения дял на съдружник при прекратяване на членството му в дружество с ограничена отговорност *междинния баланс активите и пасивите се отразяват по историческата им стойност, която е цена на придобиване, себестойност, справедлива цена или друга стойност според приложимите счетоводни стандарти*. В компонентите за формиране на равностойността на дела не се включват записванията в пасива на баланса: собствения капитал и резервите, а изчислението се извършва въз основа на *малкия чист актив /без собствения капитал, резерви и финансов резултат/* - Решения № 224/10.09.10 г. по т.д. № 765/08 г. на II т.о. Съдът е приел, че при определяне на стойността на дружествените активи се използва метода **"справедлива цена"**, чието легално определение се съдържа в ПЗР на Закона за счетоводството именно в § 1,3- сумата, за която един актив може да бъде заменен или един пасив да бъде погасен при пряка сделка между информирани и желаещи осъществяване на сделката купувач и продавач, т.е. тя е продажна цена, бордова цена или пазарна цена. Съдът е съобразил, че законът не допуска изчисляването на размера на дружествения дял да става на база пазарна цена на активите, като това може да стане само в случай на ликвидация на дружеството, когато наличните активи бъдат осребрени по тяхната пазарна стойност и освен удовлетворяване на всички кредитори на дружеството, на всеки съдружник ще се изплати съответстващ му се ликвидационен дял, но това се свързва с прекратяване на дружеството, какъвто настоящият случай не е. Дружественият дял е различен от ликвидационен дял такъв.

Имайки предвид, че изготвеният от ответника баланс на дружеството от 31.05.2020г. не е оспорен от ишците, съдът е взел предвид отразеното в него относно балансовата стойност на активите. В случая ответното дружество *като има активи в баланса си има парични средства в размер на 30 хил.лв. и дългосрочни финансови активи, а именно в раздел акции и дялове в предприятия от групата, които са с балансова стойност от 1 114 хил.лв.* Същевременно дружеството **задължения в размер на 978 хил.лв.** При тези факти, съобразявайки посочената съдебна практика, съдът е приел, че собственият капитал на дружеството не следва да участва при формиране на дружествения дял, и следва да се съотнесат активи

на дружеството, общо 1144 хил.лв. към неговите задължения 978 хил.лв., което се получава **т.нар. чист актив** в размер на разликата от 166 хил. лв който делът на починалия съдружник е 21.2% или възлиза общо на сумата от 192 лв. До този общ размер за трите ищци е уважил предявения частичен иск, от тази сума за всяка от ишците е присъдена по 1/3.

Изложените мотиви напълно се споделят от настоящия състав, по което следва да бъдат обсъдени оплакванията във въззивната жалба.

Неоснователни са доводите на жалбоподателите относно съдържанието на понятието „справедлива цена“ и отнасянето му към стойността на дружествените дялове. Изложените аргументи са извлечени от вече отменени текстове на Закона за счетоводството. Липсва основание, което да налага прилагане на отменена правна норма. Дори и да се приложи този текст като средство за попълване на празноти в закона, то той се отнася за оценка на активи в счетоводен смисъл на едно дружество, но не и на дружествени дялове като производни на дяловата вноска на съдружника, която намира счетоводно отражение в *пасива* на баланса в раздела „Собствен капитал“. С други думи, понятието „справедлива цена“ се прилага към определяне стойността на **активите**, а не на **пасивите**, каквито представляват дружествените дялове като дялови вноски на съдружниците. Ето защо СГС при постановяване на своето решение правилно е приложил материалния закон и цитираната съдебната практика по чл.290 ГПК.

Двата варианта на основното заключение са взаимно изключващи се и нито един от тях не дава в пълна степен истинската и реалната цена. При всеки от двата варианта липсва ясен критерий, на който съдът да се позове, за да прецени и избере кой е справедливият и житейски оправданий вариант на цена. И двата варианта на основното заключение се явяват еднакво неоправдани както от правна, така и от житейска гледна точка. Затова правилно съдът не е кредитирал нито един от вариантите на основното заключение, а е възприел изводите на допълнителното заключение на ССЧЕ.

Неоснователни са доводите на жалбоподателя и относно необходимостта да бъдат приравнени стойностите на дружествен дял в хипотеза на напускащ/ починал съдружник и ликвидационен дял при прекратяване на юридическото лице. СГС е изложил подробни мотиви за различието в съдържанието на понятията дружествен дял и ликвидационен дял, както и на имуществените последици при прекратяване на членственото правоотношение при напускане на съдружник /или смърт/ и ликвидация на дружеството. Това обстоятелство не се променя от разпоредбата на §1, т.6 от ЗДДФЛ, на която се позовават жалбоподателите. Дефиницията от тази разпоредба е приложима за данъчни цели с оглед определяне на облагаемия доход на едно физическо лице, който то получава като последица от прекратяване на членственото си правоотношение, без значение от различията в начините на прекратяване на това членствено отношение и методите за определяне на имуществените последици от това.

В този смисъл е Решение № 180 от 26.03.2021 г. по т.д.№2602/ 2019 г., 2-ро т.о. на ВКС, в което е прието, че за нуждите на данъчното облагане ликвидационен дял е дялът на прекратилия членство в търговско дружество, който се определя по реда на чл.125, ал.3 от ТЗ. Данъчният закон в случая не следва да се ползва като средство за попълване на празноти в търговското законодателство и съдебна практика, още повече когато в последните същият въпрос е ясно уреден.

Събраните доказателства – писмени и съдебна експертиза сочат на извод, че уважаването на частичната искова претенция от 120 000 лв. би довело до невъзможност ответното дружество да осъществява стопанската си дейност, тъй като не разполага с финансов ресурс да изплати претендираната сума с наличните си средства, а това едва ли би било възможно и с оглед фактически осъществяваната от него дейност. Според Решение № 71 от 18.12.2017 г. по т.д. № 2899/ 2015 г. на 2-ро ТО на ВКС, при прекратяване на членственото правоотношение съдружникът следва да получи равностойността на своя дял, но без да засяга способността на дружеството да осъществява стопанската си дейност.

От заключението на ССЕ се установява, че дружеството разполага с парични средства в размер на 30 000 лв., а другата част от стойността на актива му се формира от дългосрочни финансови активи, представляващи дружествените дялове, притежавани в дъщерното дружество „Специални полимери“ ООД. Ответното дружество не осъществява самостоятелна търговска дейност /в смисъл на производство и/или търговия/ извън управлението на финансовия си актив в дъщерното дружество, за което може да се направи извод от представения по делото междинен финансов отчет към месеца, в който е настъпила смъртта на съдружника и от годишните финансови отчети, публикувани в ТР.

В обобщение може да се заключи, че няма основание да се приеме др освен балансовата стойност на активите на ответното дружество, макар същия са акции в друго търговско предприятие, тъй като законът не предвижда в случай задължение за съставяне на консолидиран отчет. Както е посочен Решение №80/11.12.2020г. по т.№620/2019г., 2 т.о. на ВКС, стойността на дела починал съдружник в дружество, притежаващо статута на предприятие - ма следва да бъде определен въз основа на индивидуалния счетоводен баланс на дружество към края на месеца, в който е настъпило прекратяване на членството. В случая основен актив са акциите в друго дружество, но законът не предвижда от разпоредбата на чл.125, ал.3 ТЗ не произтича задължение за съставяне на консолидиран финансов отчет за целите на определяне дела на прекратилото участие си съдружник.

Предвид изложеното и при съвпадане на изводите на двете съдебни инстанции, обжалваното решение следва да бъде потвърдено като законосъобразно и правилно. Жалбата следва да се остави без уважение като неоснователна.

По разностите:

При този изход на делото и на основание чл.78,ал.3 ГПК въззиваемо дружество /ответник/ има право на разноски, направени във въззивната инстанция съгласно представен списък по чл.80 ГПК, в който се претендират разноски адвокатско възнаграждение в размер на 11 340 лева с ДДС. Към списъка приложени доказателства за реалното заплащане на това възнаграждение Фактура от 08.02.2023г. и Платежно нареждане от 10.02.2023г. за платена сума в размер на 11 340 лева в полза на адвокатското дружество.

Така мотивиран, Софийският Апелативен съд

РЕШИ:

ПОТВЪРЖДАВА решение №1471 от 22.12.2022г. на СГС, ТО, VI-18 състав, постановено по т.д.№ 1433/ 2022 год. **в обжалваната му отхвърлителна част, с която са отхвърлени предявените от Й. С. Т., И. К. Г. и Н. К. Б. като наследници на К. Н. Т. срещу „СПЕЦИАЛНИ ПОЛИМЕРИ 99“-ООД частични иски по чл.127, във вр. с чл.125,ал.3 ТЗ над размер на сумата от общо 35 192 лв., по 1/3 на всяка от ищците, възлизаща на сумата от 11 730,67 лв. до претендираната обща сума от 120 000 лева /по 40 000 лева за всяка от тях/,от общо дължимия размер от 798 816 лева .**

В осъдителната част решението не е обжалвано и е влязло в законна сила.

РЕШЕНИЕТО подлежи на касационно обжалване пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____